

Kennarar og aðrir starfsmenn, sem reisa vilja íbúðarhús á eigin kostnað, skulu eiga rétt á lóð undir það. Skal lóðin ákveðin í samræmi við skipulagsuppdrátt staðarins. Uppdrættir að þessum íbúðarhúsum skulu vera samþykktir af húsameistara ríkisins. Leita skal samþykkis ráðherra, áður en bygging er hafin, og höfð samráð við skólastjóra.

Njóti kennarar eða aðrir starfsmenn landsnytja eða afnota peningshúsa, gjaldi þeir fyrir það leigu.

14. gr.

Skólastjórar sjái um, að nemendur geti haft sameiginlegt mótuneyti, en ella selji skólabúin nemendum fæði og þjónustu við kostnaðarverði.

15. gr.

Stofnkostnaður við að gera skólana og skólabúin úr garði samkvæmt lögum þessum, svo og rekstrarkostnaður skólanna greiðist úr ríkissjóði. Verði rekstrarhalli á skólabúunum, skal hann greiðast úr ríkissjóði.

16. gr.

Í reglugerð, sem ráðherra setur, að fengnum tillögum skólastjóranna, skal kveða nánar á um starfsemi skólanna.

17. gr.

Við bændaskólann á Hvanneyri skal starfrækja framhaldsdeild í búfræði. Um fyrirkomulag þessarar deildar skal ákveðið í reglugerð, sem ráðherra setur.

18. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 24 22. marz 1948.

19. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 20. apríl 1963.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Ingólfur Jónsson.

L Ö G

um lögreglumenn.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt, að fengnum tillögum sveitarstjórnar eða sýslunefndar, að ákveða, að í sveitar- eða sýslufélagi, þar sem eru 500 íbúar eða fleiri, skuli vera allt að einum starfandi lögregluþjóni á hverja 500 íbúa. Nú óskar hreppsnefnd eða sýslunefnd í sveitar- eða sýslufélagi, sem hefur færri en 500 íbúa, að hafa lögreglu, og er ríkisstjórninni þá heimilt að ákveða, að greiða skuli helming kostnaðar samkvæmt 1. málsg. 2. gr.

Sveitarstjórnir eða sýslunefndir skipa lögregluþjóna að fengnum tillögum lögreglustjóra, en hann getur veitt þeim lausn án samþykkis nefndra aðilja.

2. gr.

Þar sem ríkisstjórnin gerir slíka ráðstöfun, skal ríkissjóður endurgreiða helming kostnaðar við lögreglu og löggæzlu sveitar- eða sýslufélaga.

Í Reykjavík, þar sem ríkissjóður greiðir allan kostnað af ríkislögregludeild, sbr. 3. gr., skal þó einungis endurgreiða $\frac{2}{5}$ hluta kostnaðar úr ríkissjóði.

3. gr.

Í Reykjavík skal, auk borgarlögregluþjóns, vera deild ríkislögreglumanna, sem ríkissjóður ber allan kostnað af. Ríkislögreglumenn skulu ásamt öðrum lögreglumönnum annast sakamálarannsóknir, hafa eftirlit með útlendingum, annast umferðareftirlit á þjóðvegum og halda uppi almennri löggæzlu og reglu.

Dómsmálaráðherra ákveður tölu ríkislögreglumanna, og verði við það miðað, að tala þeirra verði eigi lægri en þriðjungur af tölu borgarlögreglumanna í Reykjavík.

4. gr.

Þegar sérstaklega stendur á eða ráðherra telur nauðsynlegt, öryggis vegna, að lögregluþjón sé aukið meira en segir í 1. gr., getur hann bætt við varalögreglumönnum, og greiðir ríkissjóður þá allan þann kostnað, sem leiðir af aukningunni, þó eigi hærri upphæð en nemur þriðjungu kostnaðar af hinu reglulega lögregluþjóni. Varalögreglumenn fá laun úr ríkissjóði eftir reglum, sem ráðherra setur.

Á stöðum, þar sem þörf er á löggæzlu vegna sérstakra aðstæðna, svo sem á vertíðum, má ráða lögreglumenn til starfa, eftir því sem fé er veitt til á fjárlögum. Má binda slík framlög því skilyrði, að ákveðinn hluti kostnaðar af löggæzlunni sé greiddur af viðkomandi sveitarfélagi.

5. gr.

Skipshafnir varðskipanna og tollverðir teljast til lögreglumanna ríkisins. Núverandi tollvörðum ríkisins verður þó ekki skipað að vinna störf lögreglumanna gegn vilja sínum.

Ef nauðsyn ber til, geta lögreglumenn kvatt sér til aðstoðar hvern fulltíða mann, sem viðstaddur er, til að afstýra óreglu eða óspektum á almannafæri.

Heimilt er dómsmálaráðherra með samþykki fjármálaráðherra og að fengnum tillögum viðkomandi sveitarstjórnar eða sýslunefndar að ákveða, að lögreglumaður sveitar- eða sýslufélags skuli gegna tollgæzlustörfum samkvæmt nánari fyrirmælum lögreglustjóra. Kostnaður greiðist þá að $\frac{2}{3}$ úr ríkissjóði og að $\frac{1}{3}$ úr viðkomandi sveitar- eða sýslusjóði.

6. gr.

Lögreglumenn, hvort sem eru í föstu starfi eða kvaddir lögreglunni til aðstoðar, eru opinberir starfsmenn og njóta sömu verndar og aðstöðu og þeir menn, er gegna borgaralegri skyldu. Enginn má á neinn hátt tálma því, að maður gegni lögreglustörfum. Brot gegn þessu ákvæði varðar sektum, nema þyngri refsing liggja við að lögum, og skal með mál út af brotum þessum fara að hætti opinberra mála.

Lögreglumenn eiga rétt á bótum fyrir meiðsli og tjón, sem þeir verða fyrir vegna starfs síns.

7. gr.

Ríkislögreglumönnum er skylt að gegna löggæzlustörfum hvar sem er á landinu. Ef sérstaklega stendur á og dómsmálaráðherra mælir svo fyrir, gildir sama um lögregluþjón sveitar- eða sýslufélags, taki ríkissjóður þátt í kostnaði við það. Ráð-

herra ákveður, hver skuli stjórna liði, þegar það er sent úr einu lögsagnarumdæmi í annað.

Er ríkissjóður tekur þátt í kostnaði við lögreglulið sveitar- eða sýslufélags, skal lögreglumönnum þess skylt, þegar nauðsyn krefur, að gegna löggæzlustarfi hvar sem er innan umdæmis þess lögreglustjóra, er fer með stjórn þeirra.

Gæta skal þess þó jafnan, að hægt sé að halda uppi löggæzlu á þeim stað, sem lið er flutt frá.

8. gr.

Að fengnum tillögum sýslunefndar er dómsmálaráðherra heimilt að ákveða, að í lögsagnarumdæmi skuli vera starfandi 2—8 héraðslögreglumenn.

Hlutverk héraðslögreglumanna er að gegna almennum löggæzlustörfum í héraði, þegar á þarf að halda, samkv. fyrirmælum lögreglustjóra eða hreppstjóra, þar á meðal að halda uppi reglu á mannfundum og skemmtunum.

Kostnaður af fræðslu og þjálfun héraðslögreglumanna, svo og kostnaður af ein-kennisfatnaði þeirra og öðrum búnaði greiðist úr ríkissjóði.

Ráðherra setur reglugerð um fasta þóknun héraðslögreglumanna og um greiðslu annars kostnaðar vegna starfa þeirra. Þóknun og kostnaður greiðist úr sýslusjóði, en ríkissjóður endurgreiðir helminginn. Heimilt er lögreglustjóra að binda skemmt-analeyfi því skilyrði, að lögreglumenn verði á skemmtistað, og skal þá leyfishafi greiða til sýslusjóðs kostnað af þeirri löggæzlu samkvæmt gjaldskrá, sem ráðherra setur.

Lögreglustjóri heimilar héraðslögreglumönnum að taka sér aðstoðarmenn til þess að halda uppi reglu á skemmtistöðum.

9. gr.

Við embætti lögreglustjórans í Reykjavík skal starfræktur lögregluskóli, er veiti lögreglumönnum undirstöðumenntun í lögreglufræðum. Skal að jafnaði eigi skipa aðra í lögregluþjónsstöðu en þá, er staðizt hafa próf í skólanum. Framhaldsnám-skeið skulu haldin svo oft sem aðstæður leyfa. Heimilt er og að efna til lögreglu-námskeiða utan Reykjavíkur.

Ráðherra setur reglugerð um námstilhögun í lögregluskólanum og prófkröfur.

10. gr.

Lögreglumenn má ekki nota til að hafa önnur afskipti af vinnudeilum en að halda þar eins og annars staðar uppi friði og afstýra skemmdum, meiðslum og vandræðum.

11. gr.

Ráðherra getur með reglugerð sett nánari ákvæði um framkvæmd þessara laga. Hann ákveður, hver skuli vera einkenni og búnaður lögreglumanna, og setur reglur um réttindi og skyldur lögreglumanna.

12. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að greiða úr ríkissjóði allan kostnað, er leiðir af framkvæmd laga þessara, sem ekki er samkvæmt lögunum greiddur af öðrum aðiljum.

13. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, og eru þá jafnframt úr gildi felld lög nr. 50 12. febrúar 1940, um lögreglumenn, lög nr. 45 5. apríl 1956 og lög nr. 61 29. marz 1961, um breyting á þeim lögum.

Ákvæði til bráðabirgða.

Ákvæði 2. gr. um þátttöku ríkissjóðs í greiðslu kostnaðar við lögreglu og löggæzlu skulu koma til framkvæmda að fullu 1. janúar 1965. Árið 1963 greiðist úr ríkissjóði $\frac{1}{10}$ hlutar af þessum kostnaði utan Reykjavíkur, en $\frac{1}{4}$ í Reykjavík. Árið 1964 greiðist úr ríkissjóði $\frac{1}{10}$ hlutar utan Reykjavíkur, en $\frac{1}{3}$ í Reykjavík.

Gjört að Bessastöðum, 20. apríl 1963.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

L Ö G

um heimild fyrir ríkisstjórnina til lántöku vegna vatnsveituframkvæmda í Vestmannaeyjum.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að taka allt að 12 millj. kr. lán, sem endurlánað verði bæjarstjórn Vestmannaeyjakaupstaðar til vatnsveituframkvæmda, gegn þeim trygg-ingum, sem ríkisstjórnin metur gildar. Lánið skal þó ekki nema meira en 85% — áttatíu og fimm af hundraði — af áætluðum heildarkostnaði við framkvæmd verksins. Endurlán ríkissjóðs verði bundið sömu skilyrðum um tæknilegan og fjárhagslegan undirbúning framkvæmdanna og tíðkast við vatnsveituframkvæmdir, sem fá ríkisábyrgð skv. lögum nr. 93/1947.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 22. apríl 1963.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.